GAZETA KRAKOWSKA

Nro 58.

Z KRAKOWA DNIA 22 LIPCA 1821 ROKU W NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 13 Lipca.

Między nayokazalszemi częściami Stolicy, uważać można tę, która się Krakowskiem Przedmieściem nazywa. Dawniey od strony Wisły nie było żadney budowy, odpowiadaiącey piękności tego mieysca. Nayznacznieyszą część zaymuie tam obszerne zabudowanie Kościoła i klasztoru OO. Bernardynów; lecz dawna facyata Kościoła z dwoma po rogach wieżyczkami, była nikczemna, za temi zaś był wyniosły szczyt muru dla zasłonienia dachu. Klasztor niski, rozciągły, przytykaiący z iedney strony do Kościoła, z drugiey zaś ogromna niska odległa nieco dzwonnica, całą tę część nayobszernieyszey w Warszawie ulicy, smutnym widokiem przerażała. Jeszcze za panowania Stanisława Augusta w roku 1788 podał był JP. Piotr Aigner, teraz Budowniczy Jeneralny Rządowy, dwa proiekta do facyaty tego Kościoła; wybrany był ten, który od pomienioney epoki uskuteczniony został równie iego staraniem, a wydatki łożył w nayWiększey części Obywatel tuteyszy, duchem gorliwey pobożności powodowany JP. Józef Kwieciński, Podczaszy Szanocki. Architektura tey facyaty, (z potrzeby wzniesienia murów) składa się w średniey części z wspaniałego łęku z czteroma kolumnami wściennemi zdobiącemi utrzymuiące fronton świątyni, i z dwóch pilastrów po rogach na wzniesionych podnożcach, porządku Koryntskiego naśladowanego z facyaty portyku Rzymskiego Panteonu, który iest naypięknieyszym w starożytności. Kolumny są tey samey wielkości i proporcyi; co zaś do doskonałości w wykonaniu rzeźby Koryntskiego porządku, te iak nayściśley podług starożytności są zachowane. Facyata iest ozdobiona niszami, wnękami, przepaskami, i innemi ubiorami do porządku wspomnioney architektury stosównemi. Król Stanisław August, wspieraiący piękne kunszta, przyłożył się do ozdoby tey facyaty, zalecaiąc snycerzom swoim zrobienie posągów w niszach czterech Ewangelistów, dwóch Aniołów łęk zdobiących, i inne w różnych kształtach wypukłorzeźby. Średnica kolumny zawiera stóp 4 cali 6, a cała wysokość facyaty stóp 90. Szczyt muru zasłaniaiący dach wyniosły Kościoła,

kończy się attykiem ozdobionym gzymsem, i wznoszącym się stopniowaniem aż do podnoża krzyża.

Rząd teraźnieyszy, gorliwy o ozdobę Miasta, zlecił upięknić boki tey wspaniałey facyaty, to iest, z iedney strony klasztor, a z drugiey dzwonnicę. W tym celu przyiął proiekt podany również przez wzmiankowanego JP. Piotra Aignera przyozdobienia całey długości klasztoru dwoma rzędami arkad, iedne nad drugie wzniesionemi; dolne służą do wygody główney straży woyskowey, a górne daią światło pięknemi oknami klasztorowi. Galeryia górna składa się z iedenastu okazałych arkad, ukształconych balustradą; ozdobiona iest kolumnami wściennemi porządku Jonickiego; tak co do ogólney proporcyi, iako i szczególnych części, iest to naśladowanie sławnego teatru Marcellego w Rzymie. Z drugiey strony Kościoła dawna czworościenna dzwonnica podwyższona została, i podzielona na piętra. Dolna część, iako podsada, ubrana iest w ułożone kamienie rustiko, a inne wyższe ozdobione są ze wszystkich stron łożami w trzy złączone łęki wspartemi na kolumnach, ozdobione porządkami architektury zacząwszy od Doryckiego, Jonickiego, i t. d. w stopniach swoich idącemi. Górna część piętra ustroiona iest wnękami w uiskorzeźbie. Kończy ią główne wieńczenie czyli gzyms wieży. Czwarte piętro ośmiokątne, w arkadach przeyrzystych z kopułką i galeryką w około, ozdobione iest połkolumnami, z połączonych innych porządków architektury. Przestrzeń między Kościołem, a wieżą odpowiada dolney części z drugiey strony Kościoła będącey, lecz arkady są przezroczyste dla przyiemności widoku na Wisłę i iey okolice. Długość cała zabudowania iest stóp 360, a dzieło to dokonane przez swego autora z funduszów miasta, iest iednem z nayp iękniey szych ozdób Krakowskiego Przedmieścia.

Z Wiednia d. 14 Lipca.

Przez nadzwyczayną okazyią nadeszła tu z Londynu pod d. 4 Lipca następuiąca wiadomość:

Bonaparte iuż nieżyie! Umarł d. 5 Maia około godziny 6 zpołudnia po długiey chorobie, na którą przeszło 40 dni leżał — Żądał, aby po śmierci ciało iego było otworzone, domyślaiąc się, iż na tę samą chorobę umrze, która oyca iego w grób wpędziła, to iest na raka w żołądku. Przy otwarciu ciała znaleziono istotnie tę samę chorobę. Aż do ostatniey chwili był przy zupełnych zmysłach i skonał bez boleści. Jedno z doniesień opiewa, że Bonaparte umarł na wrzód w boku; lecz poniższy wypis z prywatnego listu nie zostawia żadney wątpliwości, iż umarł na raka w żołądku:

Z Wyspy S. Heleny d. 7 Maia 1821.

„Bonaparte umarł w sobotę d. 5 b. m. o godzinie 6 zpołudnia po 6ciotygodniowey chorobie, która dopiero w ostanich 14 dniach okazała się niebezpieczną. Ciało iego zostało otworzone i znaleziono, że miał w żołądku raka znacznie ropiącego. Wczoray zaś po obeyrzeniu go przez gubernatora i naczelnika wyspy, złożone zostało na paradnym katafalu. — W przeciągu pierwszych 4ch tygodni nie okazywała iego choroba żadnego niebezpiecznego znaku, lubo on zdawał się bydź przekonanym, że mu śmierć przymiesie; dopiero w ostatnich 14 dniach

poznali lekarze, że z niey nie wyydzie. Na 5 czyli 6 godzin przed śmiercią poczynił ieszcze swoie rozporządzenia, ponieważ do ostatniey chwili życia był przytomny. Żądał, aby ciało iego było otworzone, co własny iego chirurg uskutecznił. Sądziemy, iż zostawił testament, który z innemi iego papierami albo iuż iest, albo będzie do Anglii przesłany.,,

Wiadomość o iego śmierci przywiózł do Londynu Kapitan Crockat od 20go pułku, która zaraz wszystkim posłom zagranicznym udzieloną została, a ci powysełali z nią gońców do swoich Dworów.

Dostrzegacz Austryiacki z d. 12 b. m. zawiera co następuie:

Podług nadeszłych w tey chwili doniesień od granic Tureckich, weszli Turcy w liczbie 12,000 pod dowództwem Baszy Jbraiłowa do Jas. 1200 ludzi udało się zaraz naprzód do Bottoszan, a inne oddziały do Darohoi, Sterze i innych mieysc. — Xże Kantakuzeno, (szwagier Jpsylantego) o którym mówiono, iż zniknął z Multan, na wiadomość o poniesioney przez korpus Jpsylantego klęsce pod Dragaszan, udał się z zostaiącemi pod iego rozkazami Heterystami do Stinka (wsi niedaleko granicy Rossyyskiey Mikołaia Rosset-Rosnowan własney) gdzie d. 25 Czerwca napadniony od 1500 Turków zupełnie pobity został, i zaledwo sam uratował się ucieczką z głównym sztabem. Co Turcy nie wybili, błąka się kupami nad granicą.

(Tu dołącza Dostrzegacz nadeszłe dalsze szczegóły o wiadomey iuż potyczce pod Dragaszan, w którey naydłużey trzymał się kapitan Jordaki, i potwierdza schronienie się Jpsylantego do Rosii, lecz o iego zniknieniu nic daley nie pisze.)

Z Paryża d. 4 Lipca.

Proiekt względem przedłużenia cenzury nad dziennikami iest ciągle celem sporów pomiędzy Ministrami i prawą stroną izby Deputowanych. Margr. Ceeslin, który miał mówić przeciw wnioskowi kommissyi za proiektem, przeszedł na prawą stronę, która go odrzuca.

Jenerał Brayer, który w r. 1816 przez sąd woyskowy był zaocznie na śmierć skazany, i stawił się na mocy wyroku przebaczenia i został równie iak Jenerał Ameilh, który także był wygnany, do czci i godności przywrócony.

Przed niejakim czasem autorowie pisma Zwierciadło pociągnionemi do sądu zostali za nieprzystoyne wyrazy, ale wyrokiem sądowym uwolnionemi. Jeneralny prokurator odwołał się z rozkazu Ministra sprawiedliwości do wyższego sądu, ale i ten zatwierdził pierwszy wyrok. Pomiędzy 16 nieprzystoynemi iego wyrazy brzmi ieden iak następuie: "Pani Katalani śpiewa wszędzie, iak wiadomo, na dobro ubogich; ieżeliby miała ochotę śpiewać dla nędzney administracyi, tedy wskazalibyśmy iey takową.,,

Prowadzą tu uwięzionego pod Lowanium Pułkownika Maziau, który należał także do spisku d. 19 Sierpnia. Służył od dawniey w gwardyi Cesarskiey.

D. 28 z. m. galera Szwedzka zabrała z Hawru zrobiony tu posąg Karola 1380 do Sztokolmu.

Nad podstawą metalowego słonia, który zdobić będzie fontannę, na placu Bastylii, pracuią tu ciągle. Słoń ma 54

stop wysokości, a podstawa iego będzie z Kararyyskiego marmuru.

Dziennik Sporów powstaie przeciw dziennikom tuteyszym, które spotwarzaią nieszczęśliwych Greków, i sprawę ich mieni bydź sprawą obyczaynośći i oświecenia, sprawiedliwości i wolności i nakoniec religii Chrześciiańskiey. Poważono się nawet nazwać ich buntownikami przeciw prawemu swoiemu Monarsze, Namieniwszy o uiarzmieniu Greków i obchodzeniu się z niemi, tak kończy te artykuł: Możemyż zapomnieć, że Gracya iest ogniskiem uczonego i moralnego wykształcenia Europy, że była kolebką naszych umieiętności i kunsztów? Zachęcaymyż przynaymniey naszemi życzeniami ziomków i potomków owych wielkich mężów, którym winniśmy pierwszych naszych wieków oświecenie.

Z Londynu d. 3 Lipca.

W sobotę zapytał się P. Ferguson w niższey izbie czyli Krolowa będzie koronowaną lub nie? Margr. Londonderry odpowiedział na to: że Królowa dopomina się o to iako o należące się iey prawo; lecz podług iego zdania nie posiada takowego prawa, gdyż to zależy od korony, a Ministrowie nie mogą Królowi przeciwnie radzić. Z tem wszystkiem rzecz ta będzie ieszcze roztrząsana w tayney radzie, ale powiedzieć nie może co się dzieie w szkole. — Wczoray mówił także P. Brougham za żądaniem Królowey, na co Margr. Londonderry oświadczył: żądanie Królowey Jmci aby w tayney radzie przez swoich doradców słuchaną była, dopiero dziś rano nadeszło, i J. K. Mość rozkazał, aby wspomnieni doradcy przez tayną radę wysłuchanemi zostali, rozumie się iednak, że to uczynił przez łaskawość swoią, nie z powinności.

Mowią, iż Xże Norfolk, który ma do rozrządzenia 8 siedzeniami w Opactwie Westminsterskim podczas koronacyi, offarował iedno z nich do wyboru Królowey. — Stawiaią także w tamteyszym Kościele piękne organy. Skomponowane przez Händla na koronacyą Jerzego 3go sztuki będą i podczas teraźnieyszey grane. Na owczas były także bite medale z wizerunkiem Królowey, która razem była koronowaną i miały napis: *Quesitum meritis.* (Przez zasługę nabytą.)

N. Król dawał w przeszłą sobotę w pałacu Carltonhouse posłuchania. Przeszły poseł Hiszpański, Xże Frias, pożegnał Monarchę, a nowy, Kawaler Onis, równie iak nadzwyczayny poseł Cesarza Rossyyskiego, Baron Nicolay, złożyli mu listy wierzytelne. Minister Saski Baron Just oddał J. K. M. list od swoiego Monarchy. Stawionemi byli także przed J. K. Mcią Jenerał porucznik Tomasz Maitland, gubernator wysp Jońskich, i Lord Burghersh, Minister nasz przy Dworze Toskańskim.

Bankier tuteyszy Rothschild spłacą teraz półroczny podział z pożyczki 800,000 dukatów, którą bracia Rothschild z Neapolem zawarli, i P. Rothschild sprzedał tu iey obligacyie.

Fregata Liffey powrociła tu z Lizbony i towarzyszyć J. K. Mci będzie w podroży do Irlandyi.

Dziś zawiesi izba niższa swoie posiedzenia do dni 8.

Listy z Filadelfii pod d. 18 Maia donoszą, iż Wiceprezes kongressu Kolumbii, Doktor Roscio umarł. Admirał Brion u-

dał się do Kukuta dla złożenia kongressowi swey rezygnacyi. Wszyscy Europeyscy Hiszpanie odebrali rozkaz do opuszczenia tego miasta przed 26 Kwietnia, i spodziewano się, że kroki nieprzyiacielskie rozpoczną się d. 28. Na Przylądku zielonym ogłoszona została konstytucyia Portugalska.

Przy każdey koronacyi i każdem jubileuszu iest zwyczaiem, iż Lordowie Prezydenci Londynu i Dublina wynoszonemi zostaią na baronów. Zaszczyt ten spotka więc teraźnieyszego naszego Lorda Prezydenta P. Thorp, a Dublińskiego P. King

Uroczystość koronacyi rozpocznie się iak głoszą, o godzinie 12 w południe, a ukończy się o 7 w wieczor. Uroczystość koronacyi zeszłego Króla trwała 16 godzin i utrudziła bardzo Monarchę. — Podczas tey uroczystości odmieni Król trzy razy ubior.

Z Gibraltaru piszą, iż handel tamteyszy znacznie się powiększył.

Oszczędność zaprowadziła tu wcale nowy zwyczay. Młodzi wykwintnisie daią często w swoich mieszkaniach śniadania. Aby zaś nie płacili tego, czego ich goście nie spotrzebuią, umawiaią się z traktierami, iż wszystkie półmiski bywnią przed zastawieniem i po ukończonem śniadaniu odważane, i co niedostaie płacą podług umowioney ceny.

P. Hunter twierdzi: iż gdy w dawnieyszych czasach damy nie piiały herbaty, ale winną polewkę, nie podlegały tylu chorobom iak teraz.

Z Lizbony d. 16 Czerwca.

W piśmie do Rejencyi Portugalskiey z Rio-Janeiro pod d. 3 Kwietnia wyraża między innemi Minister Królewski Silv. Pinheiro y Ferreira: "Jest obowiązkiem moim donieść WPanom, że Król uwiadomiony został, iż przy kongressach w Opawie i Laybach, niektóre osoby nakłoniły obecnych tam Monarchów do nie uznania ogłoszonych w Neapolu, Hiszpanii i Portugalii konstytucyy, iako gwałtem przez występnych tem narodom narzuconych. J. K. M. rozkazał mi zalecić wszystkim Jego ajentom przy zagranicznych Dworach, aby wszędzie gdzie potrzeba oświadczyli; że J. K. M. z własney woli postanowił przyiąć, zaprzysiądz i zaprowadzić kazać uchwaloną przez powszechne Stany dla Monarchii konstytucyią; że te Stany są prawnemi tłumaczami woli narodu; że nic Jego stałego i rozważonego postanowienia nie zmieni względem rozciągnienia tego wszystkiego na wszystkie Jego Królestwa, co Stany na tak prawney drodze uchwalą, i służyć ma wszystkim klassom Portugalczyków za prawo, którego iako z powszechney woli reprezentacyi narodowey pochodzącego słuchać są obowiązanemi. Dalekiem będąc od zezwolenia na zapowiedziany w ogóle związek przeciw tremu narodom, a w szczególności przeciw Portugalskiemu, uważać owszem J. K. M. zawsze będzie każdy krok, każdy związek i każdą umową, przez które obcy Monarchowie przywłaszczyćby sobie chcieli moc mięszania się pod iakim bądź pozorem do sprawy, która teraz iest celem obrad powszechnych Stanów Królestwa, iako nadweręźenie praw Jego Korony. — Spodziewam się, że to szczere i dobrowolne J. K. Mci oświadczenie przyiemnem będzie wszystkim Portugalczykom, a to tem więcey, że takiemiż uczuciami ożywiony iest Królewic Następca tronu połączonych Kró-

iostw.,,

Gazeta rządowa zawiera list Królewica Następcy tronu do zaufaney osoby, w którym Królewic namienia o wielkim dniu, w którym był tak szczęśliwy, iż stał się pośrednikiem pomiędzy swem Oycem i ludem, i oświadcza, że oboie swoie dzieci do Portugalii odsela i w Brazyli do ugruntowania tylko konstytucyi pozostanie.

Z Madrytu d. 24 Czerwca.

D. 19 Ministrowie spraw wewnętrznych i zagranicznych przepraszali Stany, iż dla ważnych naradzeń w Ministeryium znaydować się nie mogli na kilku posiedzeniach. Jeżeli nie zaydzie iakowa niespodziewana przeszkoda N. Król zakończy osobiście d. 30 b. m. posiedzenia Stanów, a d. 1 Lipca uda się do Sacedon.

Stany obrały zostaiący przy rządzie wydział Stanów, który składa się z 4 Europeyskich i 3 Amerykańskich deputowanych. — Infantowi Francisżkowi nakazały Stany wypłacić 50,000 dukatów zaległości, lecz 18 mill. Fr. posagu dla Xiężny Łukiesskiey, siostry Królewskiey odrzuciły.

Quiroga odmawiaiąc przyięcia wyznaczonych mu przez Stany 80,000 realów dochodu rocznego w dobrach, zakończył list swóy temi słowy: "Poki Hiszpanie będą wolnemi, nie będę znał nędzy; lecz ieżeli utracą wolność, nie przeżyie tego Antoni Quiroga.,, — Z powodu tego odrzucenia, rzekł Hr. Torreno w Stanach: "Obywatel nie powinnien się okazywać wspanialszym od reprezentantów narodu.,, Iakoż Stany nie przyięły iego odrzucenia.

Processyia Bożego Ciała odbyła się tu pomimo nadzwyczaynego natłoku ludzi w nayleprzym porządku. Król dla lekkiey słabości nie mógł się na niey znaydować.

Gdy następca Jenerała Empecinado w dowództwie w Zamora nie zgadzał się z władzami mieyskiemi," zwrócony tam zatem został Empecinado, a dowództwo nad woyskami przeciw Merino poruczono Pułkownikowi Escario. Lękaią się, aby ta zmiana nie ośmieliła bardziey przebiegłego Xiędza, ponieważ upadnie wielki wpływ, który Empecinado miał w dawney Kastylii, a Escario iest młody i niedoświadczony officer.

Biega tu teraz odezwa Xiędza Merino, w którey wyraża: wszyscy iesteśmy świadkami, iak Król od okropnego 7 Marca pozbawiony iest wolności, iak iego i rodziny iego życie iest zagrożone, iak przymuszaią go do zatwierdzania uchwał, dążących do pozbawienia go tronu, iak go w ulicach Madryckich znieważaią, iak rzucano na niego kamieniami i odięto mu iego gwardyią, iak ulegać musi poniżaiącey hordzie, iak znieważane są iego prawa i powaga, iak życie nasze i własność deptanemi są przez bezwstydną tyranią. Wystąpmy więc przeciw nieprzyiaciołom porządku i przywróćmy Króla do iego praw. Oczekuymy z rąk iego ustawy, zapewniaiącey iego powagę i ustanawiaiącey stosownie do potrzeby kraiu reprezentacyią narodową. Stawaymy pod chorągwiami Króla, dla wyrwania go z niewoli, a zobaczycie, że nasi bracia po prowincyiach z szlachetnym zapałem póydą za naszym przykładem. Religiia, Król i reprezentacyia narodowa, iaką Król ustanowi, oto iest

nastem, oto iest powszechnem życzeniem, &c.

Buntownik Zaldivar ciągle ieszcze prowadzi rzecz swoią w Andaluzyi.

Sąd w Walencyi, który wyrokować ma w ostatniey instancyi względem Jenerała Elio, oznamił: że ieżeli tego Jenerała znaydzie winnym śmierci, tedy mu ią naznaczy; lecz żadne względy, ani groźba pugilałów nie nakłonią go do wydania przeciwnego sumnieniowi wyroku.

Przybyli nowi z Neapolu wychodnie zarzucaią Jenerałowi Pepe nietylko tchurzowstwo, ale i zdradę. Takie obwinienie poniżyło zatem bardzo w oczach Hiszpanow tego bohatera i zamysla udać się do Anglii.

Z Włoch d. 28 Czerwca.

Król Karol Felix, ktory d. 20 powrocił z Luki do Modeny, udać się wkrotce ma z swoią małżonką do Turynu. Tymczasem w całem Królestwie dochodzą ciągle oddzielne po prowincyiach kommissyie iłe urzędnicy Królewscy i gminni do rewolucyi wpływali.

W Ankonie znayduie się pod kwarantanną uszła z Morei Grecka rodzina. — Okręt woienny Angielski zabrał potęgim odporze na morzu Adryiatyckim rozboyniczy okręt, który zabierał wszystkich narodów okręty, i lud iego wywieszać kazał.

Kapitan przybyłego d. 18 b. m. z Alexandryi do Liworna okrętu donosi, że pod brzegami Karamanii przetrząsany był przez zbroyne okręty Greckie, które zabrały 2000 do Morei przeznaczonych Turków, że przy odpłynieniu iego z Maina obchodzono tam zwycięztwo, ktore Grecy odnieśli nad Turkami przy ich wycieczce z Trypolizy; zabili 500 Turków i iednego beia poymali. Zabrali także Grecy Turecki okręt, który wiozł na wygnanie do Rodus Szech - Eilam (iednego z naczelników religii Mahometańskiey.) Popadł on temu wygnaniu za opieranie się postanowieniu wyrznięcia wszystkich Greków w Stambule, iako sprzeciwiaiącemu się przepisom Mohometa. Grecy zawieźli go z nay większem uszanowaniem do Jdra, będących zaś na tym okręcie resztę Turków w liczbie 200 wycięli. Na wyspach Jdra, Specia i Jpsara znayduią się wielkie składy zdobyczów z Tureckich okrętów.

Z Wyspy S. Maura d. 30 Maia.

Ateny, Teby i Salona są znowu od Turków oswobodzone. Mięszkańcy doliny Platea, połączeni z mięszkańcami góry Oeta i doliny Sperchius, poszli maiąc na czele Arcybiskupa aż do Termopilów. Powstanie w Tessalii stało się powszechnem i słusznie wnieść można, że Macedonia będzie w krotce placem boiu.

Bodónica została przez Greków szturmem wziętą i wszystkich Turków wycięli.

Grecy z Góry Pelion oczyścili Volo z Turków i udali się z współpowstańcami z Valentina, Portaria i Agia do Pharsalus. W drodze posłyszeli, iż w pobliskości przechodzi korpus Turkow pod Omer-beiem do Morei. Z wściekłością uderzyli pod Termopilami na tych barbarzyńcow, pobili ich i rozpędzili.

Mainoci zamieszkuią tę część Morei, która nazywa się przylądkiem Matapan. Gościnność iest głowną ich cnotą. Kto iako ofiara Tureckiey tyranii szuka u nich

przytułku, przyięty iest z taką starannością iaka należy się przyiaźni lub nieszczęściu. Mięszkanie, iedzenie, odzież, wszystko mu iest dane. Naymnieysze oszukaństwo traci u nich dobre rozumienie. Od dzieciństwa przyzwyczaieni do umiarkowania i bezinteresowności nie znaią młodzi Mainoci co to iest pieniężna spekulacyia; szacunek tylko współobywateli i cnota są u nich naydroższemi skarbami Mainotki zdaią się dziedziczyć męztwo Lacedemonek. Podczas woyny z Turkami nigdy mężowie nie opuszczaią swoich stanowisk; żony nietylko przynoszą im żywność i ammunicyią, ale nadto dzielą z niemi niebezpieczeństwa. Jeżeli mąż iest raniony, porywa żona iego oręż i mści-się za niego. Theocaria widziała podczas ostatniey woyny przed iey oczami zabitego swego syna. Porwała miecz iego, mowiąc, spoczyway, dziecię moie, ia zastąpię mieysce twoie! Jakoż walczyła z wielką odwagą. Jrena, raniona mocno w kolano, krzyczała na przypatruiącego się nieprzyiaciela: "Jeżeli iuż pracować nie mogę, będę dzieci wychowywać, które się za mnie zemszczą.„ Helena niedawno zamężna, postrzegła swoiego męża w ramię ranionego. Kula uwięzła w ciele; ona wyssała z rany krew i kulę powoli językiem wydobyła. Oto ią masz, rzekła do dziękuiącego iey męża, poszliy ią nazad nieprzyiacielowi! Córki zachęca przykład matek. Młoda Samata przyniosła bratu swoiemu kule i iedzenie w tey właśnie chwili, gdy nacierało na niego dwóch Turków. Gdy on iednego pałaszem rozpłatał, siostra porwawszy iego broń zastrzeliła drugiego. U ludu, który zawsze znayduie się pod bronią, rzadko znaleść można tchórza. Jeśli zaś znaydzie się taki, tedy oskarżaią go naprzód kobiety i nawet po śmierci iest sądzony. Jeżeli Mainota polegnie w walce, zostawuią go iego koledzy leżącego aż do skończenia walki; dopiero na ówczas grzebią go, a suknie iego rodzinie oddaią. Z pasów krwi poznaią żona, matka i siostra czyli był z przodu lud z tyłu raniony; w pierwszym przypadku opłakuią go iako chwalebnie poległego; w drugim zaś palą iego suknie i nikt niemoże nigdy iego wspomnieć imienia.

Z Odessy d. 24 Czerwca.

Okręty, które d. 18 b. m. z Stambułu odpłynęły, a d. 22 to iest w 4 dniach tu przybyły, przywiozły wiadomość, że z wyszłey na morze z 8 okrętów złożoney Tureckiey flotty, 4 okręty zabrali Grecy, dwa zamknęli w porcie za kanałem, i 2 tylko wróciły do portu Stambulskiego.

Ciągle ieszcze ścinaią w Stambule Greków, a Turcy morduią ich za pokazaniem się na ulicy. Żaden Grek nie może się teraz z stolicy oddalić.

Przywiezione tu zwłoki Patryiarchy Stambulskiego pochowane zostaną uroczyście z rozkazu władzy mieyscowey w przyszłym tygodniu w Greckim tuteyszym Kościele, na który obrządek powołanemi są wszyscy Greccy biskupi Bessarabii.

Z Hamburga d. 10 Lipca.

Listy z Petersburga donoszą, iż eskadra z kilku liniiowych okrętów i fregat złożona, wypłynie w krotce z Kronsztadtu pod rozkazami Wiceadmirała Crowne na zwyczayne letnie ćwiczenie na morze Baltyckie.

DODATEK DO Nro 58. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 22 LIPCA 1821 ROKU W NIEDZIELĘ.

— Z Miechowa. —

Dnia 15 Lipca r. b. w Kościele tuteyszym Grobu Chrystusowego odprawiły się dwie Uroczystości przy licznym zgromadzeniu Obywatelstwa, pobożnego Ludu, Urzędów Obwodowych Cywilnych, Sądowych, Woyskowych: iedna z tych byczystości Pamiątki Poświęcenia pierwszego Kościoła Chrześciiańskiego w Jeruzalem, i rocznicy Poświęcenia Kościoła Miechowskiego; druga Prymicyy powtornych X. Biskupa Nowińskiego Proboszcza Mieyscowego, w Assystencyi licznego Grona Kanoników Regularnych Stróżów Grobu Chrystusowego, przybyłych nietylko z bliższych, ale i z dalszych okolic, dla uświetnienia tego Religiynego Aktu obchodzonego przez Jeneralnego Ich Przełożonego, z zastosowanym do takich Uroczystości pełnym buduiącey Nauki i ducha Religiynego Kazaniem, mianem przez iednego z tych Kanoników. — Tegoż dnia po nieszpornym Nabożeństwie Biskup Prymicyiant udzielał wielu przystępuiącym Sakrament Bierzmowania.

Z Akwisgranu d. 5 Lipca.

Wczoray w południe mieliśmy szczęście widzieć tu przybywaiącego N. Króla naszego. Lud śpieszył do okolicy, w ktorey Monarcha był oczekiwany, dla powitania go radosnemi okrzykami. W mięszkaniu do którego J. K. M. wysiadł, powitany był przez Ministra stanu i naywyższego Prezesa Ingersleben, naczelnego Prezesa rządu Reiman, i t. d. W wieczor było miasto oświecone.

Obecni tu Wielcy Xięstwo Rossyyscy Mikołaiowie, Królewicowie Następca tronu i Wilhelm, obeyrzeli wczoray z wielu znakomitemi osobami Kościoł katedralny i ratusz. Dziś opuścił J. K. M. miasto nasze i udał się do Spa; lecz mamy nadzieię, że tu w przyszłą niedzielę powroci, i pochlebiamy sobie, iż znaydować się raczy na przygotowanych wyścigach konnych, które wczoray nastąpić miały, ale dla deszczu odłożone bydź musiały.

Przed wyiazdem z Kolonii odwiedziła W. Xiężna Alexandra, małżonka W. Xcia Mikołaia, po drugi raz tamteyszy katedralny Kosciol, w którym poprzedzaiące-

go popoludnia przeszło godzinę bawiła i czas ten częścią na cichey modlitwie, częścią na oglądaniu tey wspaniałey Swiątyni przepędziła. Na uczczenie J. Cesarzowicowskiey Mci była kopuła wieży tego Kościoła powtornie w wieczor d. 2 oświecona i muzyka woyskowa grała pod iey oknami rozmaite piękne sztuki.

Król Wirtembergski przeiechał d. 2 przez miasto nasze pod imieniem Hr. Teck do Spa, gdzie także udał się Xże Karol Meklenburgski.

Z Bruxelli d. 6 Lipca.

Dziś rano wyiechał ztąd N. Król nasz do Spa, gdzie poprzedziła go Królowa.

Nadzwyczayny Poseł N. Cesarza Austryiackiego przy koronacyi Króla Angielskiego, Xże Esterhazy, przeiechał tędy do Londynu.

Przybył tu Hr. Potocki, adjutant N. Cesarza Rossyyskiego.

Burmistrz Hennequin Mastrychtu, który na więzienie skazany został, znosi go mężnie. Nie odstępuie go iego małżonka i przez swoią obecność czyni mu znośnieyszem więzienie.

Z Munchen d. 5 Lipca.

N. Król udał się do wod Badeńskich, a Królowa Jmć przedsięweźmie iutro podroż do Szwaycaryi i części południowey Francyi. — Królewic Następca tronu poiechał na kapiele do Brückenau.

Od brzegów Donaiu d. 28 Czerwca.

Naynowsze kupieckie listy z Wiednia zawieraią wiele ciekawych szczegółów o Xciu Jpsylantym. Podług tych listów woysko Jpsylantego wzrość istotnie miało do 25,000 ludzi, którzy są dobrze uzbroieni i odziani, tudzież na Europeyski sposob urządzonemi i ćwiczonemi. Nie zbywa tem woyskom na artyleryi, a w sile moralney przewyższaią woyska Tureckie, zwłaszcza, że młodzieńcy Greccy, którzy ukształcili swóy umysł w zagranicznych uniwersytetach, zaciągnęli się pod chorągwie Wodza, który na ziemi Niemieckiey w woynie oswobodzenia w r. 1813 okrył się sławą. Jeżeli (dodaią też listy) Ypsylanty iest dotąd nieczynnym, tedy niepochodzi to, iakoby sie ufał swoim siłom, ale z tem pewnieyszey nadziei pokonania Turków użytym przez siebie sposobem. Wszyscy którzy go osobiście znaią przypisuią mu rozum, wiadomość rzeczy, męztwo i stałość charakteru. W r. 1814 bawił długi czas w Weimarze u swoiey krewney (siostry Rossyyskiego Radcy stanu Stourdza) zaślubioney z Hr. Edling.

Od brzegów Menu d. 7 Lipca.

Ems nigdy ieszcze nie posiadało tak wiele kąpiących się gości, iak tego lata; liczy ich bowiem do 500, a pomiędzy temi znayduie się bardzo wiele wysokich Xiążęcych osób.

W Frankforcie tak wiele w ostatnim roku wystawiono nowych domów, iż nietrudno iuż o mięszkania. Kosztem miasta stawiaią także wiele nowych gmachów, a mianowicie gmach bibliioteki przerabiaią na dwa szkolne domy. Rynek rozprzestrzeniony także w tem mieście został. Senat odrzucił wniosek zburzenia bram; lecz zapewne na tegorocznich posiedzeniach reprezentacyi ponowiony zostanie. Wyznaczane corocznie władzy wykonawczey na nieprzewidziane wydatki 15,000 Zr. powiększone w tym roku zostały do 30,000 Zr.

Seym związku Niemieckiego uczynił

teraz krok do teraźnieyszego Xcia Elektora Heskiego, przez iego posła P. Lepel. o zagodzenie byłych nabywców dóbr w Westfalii.

Niedawno syn Włościanki w Walleofels dał znać sędziemu, że matka iego leży we krwi w łóżku. Sędzia pośpieszył zaraz na mieysce dla doyścia przyczyny; zastał ieszcze kobietę żyiącą i nóż w niey utopiony. Miała ona ieszcze tyle siły, iż wskazała sprawcą tego niecnego czynu własnego syna, który zaraz pochwycony został i przyznał się, że to uczynił dla tego, iż matka nie pozwalała na iego ożenienie.

W Saarlouis części tamteyszych szańców, które od zbudowania numerami tylko były oznaczone, nadał N. Król Pruski w d. 22 Czerwca imiona wszystkich swoich dzieci, tudzież Jenerałów Rauch, Aster, Langen, Pułkowników Laurens i Keitel, i sławnych Mężów Vauban i Choisy, którzy tę twierdzę założyli i wystawili.

Nie tylko na Alpach upadł w drugiey połowie Czerwca wielki śnieg, ale padał także daley na równinach, tak iż w d. 22 Czerwca wiele kóz, i owiec w śniegu pozdychało.

Z Sztokólmu d. 3 Lipca.

W uniwersytecie Upsali nastąpiła d. 16 Czerwca po 3 latach wielka promocyia 75 kandydatów na doktorów.

Dyrekcyia powszechnego Szwedzkiego magazynu postanowiła tego lata wysłać znaczną ilość zboża do różnych portów środziemnego morza. Naywiększe ładunki poydą do Neapolu i Liworna. Członek dyrekcyi, P. Askelöf, uda się w krótce przez kray Niemiecki i Tyrol do Włoch, dla sprzedania tam tego zboża.

Z rozkazu Królewskiego uzbraiane są spieszno w Karlskronie 4 fregaty, które w tym miesiącu wypłynąć maią na swoie przeznaczenie.

Z Hanoweru d. 6 Lipca.

Królewic Angielski Xiąże Kambrydgi poiechał z Rumpenheim do Londynu, dla znaydowania się na koronacyi Króla.

W tych dniach nastąpi odroczenie zgromadzenia naszych Stanów.

Z Liworna d. 25 Czerwca.

Na tuteyszym przedporciu okręt Turecki przed kilku dniami z Alexandryi przybyły, odbywa kwarantannę. Znayduie się na nim kilkanaście maytków Greckich. Ci umówili się z obecnemi tu Grekami ten okręt, na którym znayduie się także część przeznaczonego do tuteyszych kupców ładunku, opanować w nocy, Turków i straż zdrowia zabić i zaraz puścić się pod żagle. Policyia iednak nasza uwiadomioną była o tym układzie, i zaledwo lądowi Grecy wsiedli na łodzie, pospieszyła za niemi straż. Skoro ci postrzegli się bydź ściganemi, zwrócili się do lądu, porzucili łodzie i broń, ratuiąc się ucieczką. Pochwycono iednak kilku z nich, a maytków z okrętu Tureckiego osadzono w więzieniu lazaretu. — Po Archipelagu krąży wiele zbroynych Greckich okrętów czatuiących na Tureckie; lecz znayduie się tamże wiele rozbóyniczych, w których ręce tem niebezpieczney iest dostać się, że zabieraią ładunek, lud zabiiaią i okręt palą, aby niebyło śladu ich czynu. Czyli te korsarskie okręty są od kogo upoważnionemi, czas chyba okaże. — Mówią, iż Grecy ustanowić mieli w Morei rząd środkowy. — Od kilku tygodni mamy tu zimne i wilgotne powietrze, które niszczy nadzieię obfitych urodza-

 iów.

Z Kadyxu d. 15 Czerwca.

Szwedzka fregata Wesper Noiland płynąca z Marselii, zarzuciła tu kotwice dla wysadzenia 44 ludzi, których iey fregata powstańców Amerykańskich Leona oddała. Był to kapitan i lud Hiszpańskiey fregaty Maryi Franciszki, która od eskadry d. 4 b. m. oderzniętą i zabraną została.

Korsarze powstańców ciągle bolesne ciosy zadaią naszemu handlowi; niedawno zabrali znowu bryg Hiszpański i galetę Portugalską. Przemycanie towarów z powodu podwyższonego u nas cła, powiększa się także co raz bardziey. Kupcy nasi postanowili uzbroić kilka brygów dla strzeżenia brzegów; a rząd wyznaczył nagrody za schwytanie kontrabandowych okrętów.

DONIESIENIA.

Pisarz Trybunału I. Instancyi W. M. Krakowa i iego Okręgu, podaie do wiadomości publiczney, że P. Woyciech Alexander dwoyga imion Skorczyński Komornik dnia 8 Marca 1821 r. rozpoczął, a dnia 17 Marca t. r. ukończył zaięcie Kamienicy w Krakowie Okręgu I. Gminie I. przy ulicy Grodzkiey pod L. 99 narożney, frontem przy ulicy Grodzkiey stoiącey, iednym bokiem w przycznicę ku wrotom w podwórzu domu Rządowego Nrem 100 oznaczonego ciągnącey, a drugim z Kamienicą P. Franciszka Masłowskiego stykaiącey się, którey najemnikami są: X. Salezy Kosiński Kan: Kielecki, Teodor Jaworski, Konstancyia Dzikowska, Wincenty i Józefa Kownaccy, a to na satysfakcyią summy kapitalney 350 dukatów w złocie ważnym hollenderskiem poiedynczym z prowizyią po 5 od sta z mocy obligu Urzędowego przed Andrzeiem Marekiewiczem byłym Notaryuszem Publicznym Departamentu Krakowskiego dnia 19 Grudnia 1812 przez Pawła Fantego Obywatela Krakowskiego Piwowara i Juliannę z Niechayskich małżonków w Krakowie przy ulicy Grodzkiey pod L. 99 mięszkaiących, zeznanego na rzecz i osobę Stanisława Żukowskiego Obywatela Aptekarza w Krakowie przy ulicy Floryiańskiey pod L. 549 zamięszkałego. Protokuł zaięcia teyże Kamienicy PP. Szymonowi Józefowi dwoyga imion Białeckiemu iako Wóytowi Gminy I. Aloyzemu Filipowiczowi iako Pisarzowi Sądu Pokoiu Okręgu I. W. M. Krakowa dnia 14 Kwietnia 1821 r. prawnie wręczonym, takowy Vol: III. Księgi zaięciów Aktów hypotecznych W. M. Krakowa i iego Okręgu na karcie 106 pod L. 19 dnia 18 Kwietnia 1821 r. a w Kancelaryi Pisarza Trybunału I. Instancyi w Księdze II. zaięciów pod L. 68 na karcie 603 do K. 624 d. 28 Kwietnia 1821 r. wpisanym został. Sprzedarz tey Kamienicy popierać będzie P. Felix Słotwiński O. . D. Adwokat przy Sądach tuteyszych w Krakowie przy ulicy Szerokiey pod L. 78 zamięszkały. Po odbytych prawnie trzech publikacyiach cena szacunkowa w summie 16000 Złp. ustanowia się. Termin do licytacyi przedstanowczy na d. 11 Sierpnia r. b. 1821 wyznaczonym iest. Warunki licytacyi przy zbiorze obiaśnień złożone są w Kancelaryi Pisarza Trybunału. — W Krakowie d. 14 Lipca 1821.

Kuliczkowski, Pisarz.

Podpisany Komornik Sądowy uwiadomia Szanowną Publiczność, iż dnia 23 b. m. i r. o godzinie 10 ranney na Kazimierzu przy Krakowie w domu pod L. 36 odbędzie się sprzedarz przez publiczną licytacyą w drodze exekucyi Sądowey zatradowanych ruchomości, iako to: Stoików, Kanap, Komód, Lustra, Fortepiana i t. p. Sprzętów domowych, tudzież drzewa tak rąbanego iako i w sztukach, Beczek do wapna, dwóch par Koni, Wozów, i t. d. — Życzący sobie nabycia tychże raczą się na oznaczony czas i mieysce z gotowemi zeysc pieniądzmi. — W Krakowie dnia 21 Lipca 1821 r.

T. Jarzyński, Kom. S.